

امارت اسلامی افغانستان

وزارت ارشاد، حج و اوقاف

ریاست ارشاد و انسجام مساجد

موضوع خطابت روز جمعه و

تقریر و بیان تحریر شده که به تمام خطباء مرکز و ولایات

به هر دو زبان ملی کشور (دري و پشتو) ارسال میگردد

۱۱/ربیع الاول/۱۴۴۴هـ ق مطابق ۱۵/میزان/۱۴۰۱هـ ش

میلااد با سعادت سرور کائنات حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم

الحمد لله الذي من على المؤمنين إذ بعث فيهم رسولا من أنفسهم يتلو عليهم آياته ويزكيهم ويعلمهم الكتاب والحكمة وإن كانوا من قبل لفي ضلال مبين، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له في خلقه وملكه، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله المبعوث بالدين القويم رحمة للعالمين وإمام المتقين صلي الله عليه وسلم وعلى آله واصحابه أجمعين . وبعد:

قال الله سبحانه وتعالى: {وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ} {الأنبياء: (۱۰۷)}

شاعر میگوید:

دردل مسلم مقام مصطفی است آبروی ما ز نام مصطفی است

در شبستان حرا خلوت گزید قوم و آیین و حاکمیت آفرید

روز محشر اعتبار ماست او در جهان هم پرده دار ماست او

" اقبال لاهوری "

هموطنان گرامی و شنوندگان محترم!

برای هر امت یک شخصیت بزرگ میباشد که تاریخ مناقب او را مینویسد، که اعمال او را ثبت میکند و صفات او را مینویسند، مبارزاتش را ثبت، شجاعت، دلاوری و اخلاقش را مینویسند، و به قوم و ملت خود کدام خدمتی کرده باشد آن را ضبط نموده تا اینکه به نسل های آینده مشعل راه باشد و نسل های آینده براه وی روان شوند و به وی اقتداء کنند.

احسان بزرگ پروردگار است که از برای ما پیشوای بزرگ و رهنما حضرت محمد صلی الله علیه وسلم را به حیث پیامبر فرستاده که ما همه امت و پیروان او هستیم .

به نزد صحابه کرام تاریخ رسول الله صلی الله علیه وسلم خیلی مهم بود، از این جهت وقتیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم وفات کرد صحابه کرام خواستند که برای مسلمانان تاریخ را ایجاد نمایند همه به این اتفاق داشتند که رسول الله صلی الله علیه وسلم اساس تاریخ باشد ولی در این اختلاف داشتند که از کجا شروع کنند.

امام سرخسی رحمه الله میگوید: (وکتب التاريخ في زمن عمر رضي الله تعالى عنه فإنه شاور الصحابة رضوان الله عليهم في التاريخ من أي وقت يعتبرونه فمنهم من قال من مولد رسول الله صلی الله علیه وسلم ومنهم من قال: من وقت مبعثه ومنهم من قال من وقت موته ثم اتفقوا على التاريخ من وقت الهجرة وهو المعروف الذي يتعامل عليه الناس إلى يومنا هذا). المبسوط.

{حضرت عمررضی الله عنه در زمان خلافت خود؛ همراهی صحابه مشوره کرد در مورد تاریخ که از کدام وقت شروع کنیم، برخی گفتند که از میلاد رسول الله صلی الله علیه وسلم و برخی گفتند از وفات رسول الله صلی الله علیه وسلم شروع کنیم و در اخیر همه به این اتفاق کردند که از هجرت پیامبر صلی الله علیه وسلم شروع کنیم، و این معلوم است و مردم هم به این تعامل کرده اند از آن وقت تا امروز.

از عبارت فوق به وضاحت معلوم میشود که پیدایش و وفات رسول الله صلی الله علیه وسلم هر دو به نزد صحابه کرام مهم بود و به همین اساس صحابه کرام شخصیت مبارک او را اساس و مبدأ تاریخ گردانیدند، ما همچنان امروز تاریخ، شخصیت و سیرت او را بیان میکنیم تا نسلهای آینده از شخصیت پیامبر خود آگاه شوند و رهبر خود را بشناسند به نقش قدم وی قدام بگذارید.

ولادت رسول الله صلی الله علیه وسلم :

تاریخ دانان و تاریخ نویسان به این اتفاق دارند که در روز دوشنبه ماه ربیع الاول در سال دوم عام الفیل در شعب بنی هاشم چشم به جهان گشود البته در این اختلاف دارند که در کدام تاریخ ربیع الاول بوده، بعضی میگویند در هشتم ربیع الاول، بعضی میگویند در نهم ربیع الاول، بعضی میگویند در دهم ربیع الاول، بعضی دیگر به این نظر اند که در دوازدهم ربیع الاول و این قول مشهور و راجح است که مطابق سال (571) میلادی، بیستم یا بیست یکم ماه اپریل میباشد [الفصول في اختصار سيرة الرسول لابن كثير، إمتاع الأسماع للمقریزی]

از رسول الله صلی الله علیه وسلم در باره روزه روز دوشنبه سوال شد پیامبر علیه السلام فرمودند: (ذَلِكَ يَوْمٌ وُلِدْتُ فِيهِ ، وَيَوْمٌ بُعِثْتُ ، أَوْ أُنزِلَ عَلَيَّ فِيهِ) رواه مسلم .

سپس جهت شیرخوارگی چنانچه در احادیث صحیح آمده است به قبیله بنی سعد سپرده شد که مادر رضاعی او بنام حلیمه سعدیه به او شیر داد و در مدتی که نزد حلیمه سعدیه بود شق صدرا شکافتن سینه وی در همانجا برایش پیش آمد پس از پایان شیرخوارگی حلیمه سعدیه او را به مادرش برگرداند و سرپرستی وی بدوش جدش عبدالمطلب واگذار شد و در سن هشت سالگی جدش وفات نمود و سرپرستی او به کاکایش ابوطالب تعلق گرفت و ابوطالب سرپرستی او را پذیرفت و از وی محافظت و مواظبت میکرد و در سن دوازده سالگی وی را کاکایش با خود در یک سفر تجارتي به شام برد که این خود نشان دهنده محافظت از وی را میکند.

میلاذ رسول اکرم (صلی الله علیه وسلم) صرف یک آگاهی از وقایع تاریخی و نقل نکات جالب یا جملاتی از داستان ها و یا حوادث نیست، بلکه هدف مجسم نمودن کامل حقیقت اسلام در شخصیت والای حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) است.

محمد (صلی الله علیه وسلم) پاکیزه ترین، بهترین، گرانها ترین و گرامی ترین گوهر صدف هستی است.

در پاک ترین دود مانها از پاکیزه ترین گوهرها، با پاک ترین سیرت ها چشم به جهان گشود، اودر دامانی پاک رشد کرد و به جوانی رسید و در پرتو اندیشه و جهان بینی اجداد بزرگوارش (فرزند زادگان فرزند اسماعیل علیه السلام، فرزند ابراهیم علیه السلام از شرک و بت پرستی بی زاری جسته و با ضمیر آگاه و بیدار خویش به وحدانیت خدای یگانه ایمان آورده، و در غایت زیبایی جمال به کمال معنوی رسیده با حسن اخلاق و رفتار، راستی و درستی گفتار و کردار، پاکی و نجابت، صداقت و امانت خود، در سالهای زندگی با احترام و علاقه و اطمینان مردم شهر و دیارش راجلب کرده و به مرحله ای، به مقامی، فرازی قدم نهاد که تنها اومیتواند پای بگذارد.

پیدایش رسول الله صلی الله علیه وسلم برای مسلمانان بزرگترین نعمت است:

الله جل جلاله برای انسانها بزرگترین احسان نموده که برای ما پیغمبری بزرگ محمد صلی الله علیه وسلم را فرستاده تا اینکه برای ما آیات الله تعالی را بیان نماید، و ما را از عادات و صفات زمان جاهلیت پاک نماید و ما را از تاریکی ها بیرون آورده سنت خویش را برای ما نشان دهد که در حقیقت فرستادن محمد صلی الله علیه وسلم نعمت بزرگ است که الله تعالی از این نعمت به ما یاد آوری میکند و میفرماید: {لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ} آل عمرا: (164)

ترجمه:- واقعا الله بر مومنان احسان نمود چون در میان آنها از خودشان پیغمبری فرستاد که آیات او را بر آنها میخواند و به این وسیله آنها را پاک میسازد و به آنها کتاب و دانش می آموزد یقیناً آنها پیش از این در گمراهی آشکاری بودند.

امام قتاده در تفسیر این آیت میگوید: الله تعالی بالای مومنین احسان کرد که برای آنها از جنس خودشان پیامبر فرستاد بدون درخواست آنها الله تعالی برای آنان پیامبر فرستاد و الله تعالی این پیامبر را پیامبر رحمت گشتاند بخاطر اینکه اینها را از تاریکی ها بسوی روشنائی بیرون کند و براه درست آنها را دعوت نماید، و به ایشان سنت را نشان بدهد اگر که اینها قبل از این در گمراهی آشکار روان بودند الله تعالی پیامبر خود را به قومی فرستاد که آنها از علم بی بهره بودند تا آنها را علم بیاموزد و کسانی که ادب ندارند، ادب بیاموزد.. [تفسیر الطبري]

از (من انفسکم) دوم معنی این است که حرف فاء در (انفسکم) به فتحه است یعنی از شما بهتر و اشراف تر پیغمبری فرستاد، در آیه دیگری الله تعالی از این نعمت یاد آوری میکند: {لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ} التوبة: (128)

ترجمه:- یقیناً بسوی شما پیغمبری از خودتان آمد که رنج های شما بروی سخت است و به هدایت شما بسیار علاقه مند است نسبت به مومنان بسیار با محبت و مهربان است.

حافظ ابن کثیر در تفسیر این آیت میفرماید: الله تعالی به مومنان از پیغمبر صلی الله علیه وسلم به طور انعام یاد آوری میکند که از جنس شما رسول فرستاده است. [تفسیر ابن کثیر]

در این صورت الله تعالی پنج صفت رسول الله صلی الله علیه وسلم را بیان کرده: 1- پیامبری که از جنس شما انسان ها است- 2- به تکلیف و مشقت شما ناراحت میشود؛ 3- به خیر دنیا و آخرت شما حریص میباشد؛ 4، 5 - بر مومنان نرم دل و به عام مردم مهربان میباشد.. [تفسیر کبیر]. در جای دیگری از ارسال رسول الله صلی الله علیه وسلم به طور نعمت یاد آوری میکند و میفرماید: {هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ} [الجمعة: (2)]

ترجمه:- الله تعالی ذاتی است که در میان بی سوادان از خودشان پیغمبری فرستاد که آیت های او را برای شان میخواند و آنها را پاک میسازد و به آنها درس قرآن و حکمت می آموزد هرچند پیش از این در گمراهی آشکاری بودند.

یعنی تنها این نعمت نیست که الله تعالی به ایشان رسول فرستاده است بلکه اینها را از گمراهی نجات میدهد. [التحریر والتنوير]

امام محمد بن کعب والقرطبی در تفسیر (عن النعميم) میگوید، که مراد از این نعمت حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم است. [الطبری]

امام ابن رجب حنبلی رحمه الله میگوید: از جمله نعمت های بزرگ الله تعالی بالای این امت ظاهر ساختن حضرت محمد صلی الله علیه وسلم و بعثت آن است، طوریکه الله تعالی میفرماید: {قَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ}، فرستادن پیامبر علیه السلام به این امت از نعمت آسمان، زمین، آفتاب، مهتاب، هوا، شب، روز، باران، نباتات، زراعت و غیره بزرگتر است. [تفسیر ابن رجب الحنبلي]

از پیامبر کرده دیگر بزرگتر نعمت نیست چرا که پیامبران اصل همه نعمت ها اند، پیامبران و رسولان هدایت و روشنائی اند، اگر پیامبر نمی بود انسانها در جهل و تاریکی افتیده میبودند، خوب وبد را نمی دانستند.

رسول الله صلی الله علیه وسلم نتیجه دعای ابراهیم علیه السلام و بشارت حضرت عیسی علیه السلام است:

و قتیکه ابراهیم علیه السلام بیت الله را آباد میکرد و اسماعیل علیه السلام همرا او بود از برای ساکنین مکه اینطور دعا کرد: {رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ} {البقرة: (129)}

ترجمه:- ای پروردگار ما در میان آنان از خودشان پیغمبری بفرست تا آیت های تو را بر آنها بخواند و به آنها کتاب و احکام شرع را بیاموزد و آنان را پاک سازد، حقا که تو توانا و دانائی.

تمام مفسرین میگویند که مراد از این (رسول) در دعای حضرت ابراهیم حضرت محمد صلی الله علیه وسلم است. تفسیر الطبري-ط الرسالة-ت أحمد شاکر (3/ 82)

امام جریر طبری میگوید: دعای ابراهیم و اسماعیل علیهم السلام فقط در حق رسول الله صلی الله علیه وسلم است. [تفسیر ابن جریر]

همچنان حضرت عیسی علیه السلام وقتیکه به قوم خود وعظ و نصیحت میکرد اینچنین برایشان گفت: (وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ {الصف: (6)})

ترجمه:- بیاد آور زمانی را که عیسی پسر مریم گفت: ای بنی اسرائیل یقیناً من از جانب الله بسوی شما فرستاده شده ام باور دارنده ام توراتی را که پیش از من است و مؤذنه دهنده ام شمارا به پیغمبری که بعد از من می آید و نامش احمد است.

حضرت عیسی علیه السلام به قوم خود گفت: بعد از من پیامبری میاید که نام او احمد میباشد و شما به او ایمان بیاورید و دیگر اینکه در این آیت معجزه عیسی علیه السلام ذکر شده است.

از همین جهت رسول الله صلی الله علیه وسلم میگفت: (إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ لَخَاتَمُ النَّبِيِّينَ وَإِنَّ آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَمُنْجِدٌ فِي طِينَتِهِ وَسَائِبُكُمْ بِأَوَّلِ ذَلِكَ دَعْوَةُ أَبِي إِبْرَاهِيمَ وَبَشَارَةُ عِيسَى بِي وَرُؤْيَا أُمِّي الَّتِي رَأَتْ). مسند أحمد، المستدرک

ترجمه:- من بنده الله تعالی در ازل خاتم النبیین بودم و آدم علیه السلام در زمین افتیده بود در عین خاک، من خبر میدهم شمارا به این سخن که من در مرحله اول دعای جد من ابراهیم علیه السلام و بشارت حضرت عیسی و خوابی که مادرم دیده بود، هستم.

در یک روایت صحیح آمده است: سأل النبي صلى الله عليه وسلم اليهود فقال: أسألكم بكتابكم الذي تقرءون، هل تجدون به قد بشر بي عيسى ابن مريم أن يأتيكم رسول اسمه أحمد؟ فقالوا: اللهم وجدناك في كتابنا. [تفسیر الطبري]

ترجمه:- رسول الله صلی الله علیه وسلم از یهود پرسید وگفت: از شما سوال میکنم در کتابی که آن را میخوانید آیا شما در آن یافته اید که در باره من عیسی ابن مریم بشارت داده که می آید رسولی که نام آن احمد است وایشان گفتند: قسم به پروردگار است که ما دریافتیم تورا در کتاب خود.

الله تعالی رسول الله صلی الله علیه وسلم را بنام شاهد و مبشر توصیف نموده:

الله تعالی میفرماید: (يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا) {الاحزاب: (45)}

ترجمه:- ای پیغمبر ما تورا به عنوان گواه و مؤذنه رسان و بیم دهنده فرستاده ایم.

در روایت دیگری آمده است: عن عطاء بن يسار، قال: لقيت عبد الله بن عمرو بن العاص، فقلت: أخبرني عن صفة رسول الله صلى الله عليه وسلم في التوراة. فقال: أجل، والله إنه لموصوف في التوراة بصفته في القرآن: يا أيها النبي إنا أرسلناك شاهداً ومبشراً ونذيراً، وحرزاً للأمة (مسند احمد).

ترجمه:- عطا ابن یسار میگوید: من ملاقات کردم با عبدالله ابن عمر ابن العاص وگفتم خبر بده مرا از صفت رسول الله صلی الله علیه وسلم در تورات وگفت بلی: بلی قسم به پروردگار که این موصوف است در تورات وآن صفتی که در قرآن ذکر شده: {يا أيها النبي إنا أرسلناك شاهداً ومبشراً ونذيراً} الاحزاب: (45).

ترجمه: ای پیغمبر ما تورا به عنوان گواه و مؤده رسان و بیم دهنده فرستاده ایم .
همچنان در آیه دیگری آمده است: {وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا} البقرة: (143).

ترجمه:- همینگونه شمارا گروهی میانه رو گردانیدیم تا شما بر مردمان گواه باشید و پیغمبر بر شما گواه باشد.

الله تعالی از انبیاء گذشته در رابطه به ایمان آوردن به رسول الله صلی الله علیه وسلم و نصرت کردن و تعهد گرفته:

الله جل جلاله میفرماید: {وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِي قَالُوا أَقْرَرْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ} آل عمران: (81)

ترجمه:- بخاطر بیاورید هنگامی را که الله از پیامبران پیمان گرفت هرگاه برای شما کتاب و دانشی دادم، سپس پیغمبری (تصدیق کننده) باوردارنده آنچه را که با شما است بسوی شما بیاید البته به او ایمان بیاورید و او را یاری دهید گفت آیا به این موضوع اقرار نمودید و پیمان مرا پذیرفتید، گفتند اقرار نمودیم و پیمان تورا پذیرفتیم، گفت شما برخی به برخی گواه باشید و من با شما از گواهانم.

قاضی عیاض رحمه الله میفرماید: الله از پیامبران وعده محکم گرفته به ذریعه وحی، هیچ پیامبری نیامده مگر اینکه از محمد صلی الله علیه وسلم به او یاد آوری شده است و صفات آن را به او بیان نموده است و از آن وعده محکم گرفته اگر شما زمان حضرت محمد صلی الله علیه وسلم را دریافتید به او ایمان بیاورید و به قوم خود حالات او را بیان کنید، حضرت علی رضی الله عنه میفرماید: الله از حضرت آدم به این طرف هیچ پیامبری را نفرستاده مگر اینکه در باره حضرت محمد صلی الله علیه وسلم از او وعده گرفته و به او گفته شده اگر شما زنده بودید او فرستاده شد به او ایمان آورده او را نصرت نمائید در باره آن از قوم خود عهد بیگیرد. [الشفاء بتعريف حقوق المصطفى]

یعنی وقتیکه الله تعالی ارواح پیامبران پیدا کرد از ارواح آنها پیمان گرفت. [الشفاء]

حضرت قتاده رضی الله تعالی عنه میفرماید که رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: {كُنْتُ أَوَّلَ الْأَنْبِيَاءِ فِي الْخَلْقِ ، وَآخِرَهُمْ فِي الْبُعْثِ} الطبری

ترجمه:- از حضرت قتاده رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: بودم اولین پیامبر در خلقت یعنی (عالم ارواح) و آخرین پیامبر در بعثت.

بعضی از مفسرین گفته اند الله تعالی تمام پیامبران را بنام هایشان خطاب کرده است و حضرت محمد صلی الله علیه وسلم را بنام رسول و نبی خطاب کرده است. [الشفاء]

رسول الله صلی الله علیه وسلم از تمام مخلوقات بهتر و افضل تر است:

رسول الله صلى الله عليه وسلم از همه انسان ها حتی از پیامبران بهتر و افضلتر است.

رسول الله صلى الله عليه وسلم میفرماید: (إِنَّ اللَّهَ فَضَّلَنِي عَلَى الْأَنْبِيَاءِ، أَوْ قَالَ: أُمَّتِي عَلَى الْأُمَّمِ، وَأَحَلَّ لَنَا الْغَنَائِمَ) الترمذی

ترجمه:- الله تعالى مرا فضیلت داده بالای انبیاء ویا گفته امت مرا بالای دیگر امت ها فضیلت داده و حلال گردانیده برای ما غنائم را.

امام مسلم رحمه الله در صحیح خود بای را منعقد کرده (باب تفضیل نبینا صلی الله علیه وسلم علی جمیع الخلائق) ودر این باب حدیث ذیل را ذکر کرده است: (أنا سيد ولد آدم يوم القيامة ولا فخر وبیدی لواء الحمد ولا فخر وما من نبی یومئذ آدم فمن سواه إلا تحت لوائی وأنا أول من تشق عنه الأرض ولا فخر وأنا أول شافع وأول مشفع ولا فخر). أحمد، والترمذی - حسن - وابن ماجه

ترجمه:- من سردار اولاد آدم استم در روز قیامت، فخرنیست و بدست من بیرق میباشد و من اولین شفاعت کننده هستم و اولین شفاعت پذیرفته شده استم و فخرنیست.

در حدیث دیگری آمده است: (أنا أول الناس خروجا إذا بعثوا، وأنا خطيبهم إذا وفدوا، وأنا مبشرهم إذا أيسوا، لواء الحمد يومئذ بیدی، وأنا أكرم ولد آدم على ربي ولا فخر) سنن الترمذی

ترجمه:- من اولین مردم هستم در برانگیخته شدن هنگامی برانگیخته شوند و من سخنگوی آنها هستم و قتیکه آنها جمع شوند و من مژده دهنده استم و قتیکه مایوس میشوند و بیرق حمد بدست من است و من گرامی تر اولاد آدم به نزد پروردگار استم و فخر نیست.

وقتیکه ابوطالب به سفر شام رفت و حضرت محمد صلی الله علیه وسلم هم همراه او بود اینها به یک راهب روبرو شدند، آنها بارهای خود را پائین کردند راهب به پیش روی آنها از معبد خود برآمد که قبل از این مسافرینی که از این راه عبور میکردند راهب از معبد خود به پیش آنها نمی برآمد و قتیکه بارهای خود را خلاص کردند راهب از میان آنها برآمد و به طرف رسول الله صلی الله علیه وسلم آمد و چنین گفت: (هَذَا سَيِّدُ الْعَالَمِينَ، هَذَا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ، يَبْعَثُهُ اللَّهُ رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ) سنن الترمذی

ترجمه:- این سردار عالمیان است، این فرستاده رب العالمین است الله تعالی این را از برای عالمیان پیغمبر رحمت مبعوث کرده است.

حسب و نسب رسول الله صلى الله عليه وسلم هردواز همه پاک تر بود:

در یک حدیث شریف رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده است: (أنا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ، إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ الْخَلْقَ فَجَعَلَنِي فِي خَيْرِهِمْ فِرْقَةً، ثُمَّ جَعَلَهُمْ فِرْقَتَيْنِ فَجَعَلَنِي فِي خَيْرِهِمْ فِرْقَةً، ثُمَّ جَعَلَهُمْ قَبَائِلَ، فَجَعَلَنِي فِي خَيْرِهِمْ قَبِيلَةً، ثُمَّ جَعَلَهُمْ بِيُوتًا فَجَعَلَنِي فِي خَيْرِهِمْ بَيْتًا وَخَيْرِهِمْ نَسَبًا) اخرجه الترمذی وقال: هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ.

ترجمه: من محمد فرزند عبدالله فرزند عبدالمطلب، الله تعالی مخلوق را خلق کرد و من را در بهترین او قرار داد، بعد از آن گردانیده ایشان را دو گروه و گردانیده مرا در بهترین این دو گروه؛ بعد از آن گردانیده ایشان را قبایل و مرا گردانیده

در بهترین قبیله بعد از آن گردانیده ایشان را خانه ها و گردانیده مرا در بهترین خانه و من بهترین ایشان استم از روی نسب.

در یک حدیث دیگری آمده است : (وَلَمْ يُصِبنِي مِنَ زَمَمِ الْجَاهِلِيَّةِ، وَخَرَجْتُ مِنْ نِكَاحٍ وَلَمْ أُخْرَجْ مِنْ سِفَاحٍ، مِنْ لَدُنْ آدَمَ حَتَّى أَنْتَهَيْتُ إِلَى أَبِي وَأُمِّي، وَأَنَا خَيْرُكُمْ نَفْسًا وَخَيْرُكُمْ أَبًا) البيهقی فی الدلائل.

ترجمه:- به من گمان های جاهلیت نرسیده و من از نکاح پیداشده ام و از زنا پیداننده ام از حضرت آدم علیه السلام شروع تا پدر و مادرم من به اعتبار نفس از شما کرده بهتر هستم و هم به اعتبار پدر بهتر هستم .

هرقل از نماینده قریش پرسان کرد: (كَيْفَ نَسَبُهُ فِيمَكُمْ؟ قُلْتُ هُوَ فِينَا ذُو نَسَبٍ) صحیح بخاری

نسب رسول الله صلی الله علیه وسلم در میان شما چطور است، من گفتم او در میان ما بهترین نسب را داراست.

حقوق رسول الله صلی الله علیه وسلم بالای ما :

حقوق رسول الله صلی الله علیه وسلم بر ما این است، و قتیکه الله تعالی ایمان را در نصیب ما کرد هر آنچیزی را که رسول الله صلی الله علیه وسلم برای ما فرموده، بر بالای ما فرض است که بدون کدام چون و چرا او را قبول نموده و بر آن ایمان بیاوریم و از تمام اوامر وی اطاعت نمائیم و از تمام نواحی او خود داری نمائیم، این نوع پذیرفتن باید از قلب و تسلیم شدن کامل و به رضایت کامل باشد.

علاوه بر این بر بالای ما از رسول الله صلی الله علیه وسلم دیگر حقوق هم میباشد (که از جمله وجود ما، مادر و پدر ما فدای او باشد) که به نکات ذیل از او یاد آور میشویم:

اول :- محبت داشتن با او بیشتر از نفس، اهل، اولاد و تمام مردم میباشد: که رسول الله صلی الله علیه در این مورد میفرماید: ((لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ) صحیح البخاری ترجمه:- از ابوهریره رضی الله تعالی عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: سوگند به آنکه نفس من بدست اوست مومن بوده نمیتواند کسی از شما تا آنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم نزد او محبوبتر از پدر و پسرش باشد و از تمام مردم).

بدیهی است که صداقت در دعوی محبت با او در متابعت مخلصانه از سنت او تبلور میابد و کسیکه از سنت او متابعت نمیکند به هیچ صورت در دعوی محبت و دوستی با ایشان صادق نمیشود.

دوم:- اطاعت رسول الله صلی الله علیه وسلم فرض است :

برما لازم است که از رسول الله صلی الله علیه وسلم اطاعت کنیم و از رهنمائی های وی پیروی کنیم، چرا که بدون پیروی و اطاعت رسول الله علیه وسلم ایمان مسلمان ناقص میباشد.

الله تعالی میفرماید: { قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ } آل عمران: (32) ترجمه: بگو اطاعت نمائید الله و رسولش را.

در یک آیه دیگری میفرماید: { وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ } آل عمران: ۱۳۲

ترجمه:- و اطاعت کنید الله و رسولش را تا اینکه بر شما رحم کرده شود.

در یک آیت مبارک دیگری آمده است که اطاعت و پیروی از رسو الله صلی الله علیه وسلم متضمن هدایت است: (وَإِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا) النور: (۵۴) ترجمه: و اگر شما اطاعت کنید رهیاب میشوید.

در اطاعت رسول الله صلی الله علیه وسلم اطاعت الله نهفته است. { مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ } النساء: (۸۰)

ترجمه:- کسیکه اطاعت رسول الله را بکند یقیناً اطاعت الله را کرده .

پیروی از سنت های رسول الله صلی الله علیه وسلم اطاعت از وی میباشد: اگر کسی میخواهد که از رسول الله صلی الله علیه وسلم اطاعت کند باید از سنت های او پیروی کند و سنت های پیامبر صلی الله علیه وسلم را در خود عملی کند.

بدون اطاعت پیامبر صلی الله علیه وسلم مسلمان به کمال نمی رسد پیامبر صلی الله علیه وسلم میفرماید: (مَنْ أَطَاعَنِي فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ عَصَانِي فَقَدْ عَصَى اللَّهَ) صحیح البخاری.

ترجمه:- کسی که مرا اطاعت کرد در واقع خدا را اطاعت کرد و کسی که مرا نافرمانی کرد او در واقع خدا را نافرمانی کرد.

سوم :- اطاعت و پیروی از سنت های رسول الله صلی الله علیه وسلم واجب است:

حق رسول الله صلی الله علیه وسلم بر ما این است که از سنت های او پیروی کنیم و سنت های او را در زندگی خود عملی کنیم. الله تعالی میفرماید: {قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ} آل عمران: ۳۱

ترجمه:- بگو ای محمد اگر شما الله را دوست دارید از من پیروی کنید تا اینکه الله شما را دوست میدارد و گناهان شما را می بخشد.

در آیت دیگری الله تعالی میفرماید: شما مومن کامل شده نمی توانید تا وقتیکه در فیصله ها و اختلافات تان رسول الله صلی الله علیه وسلم را به حیث حکم قرار ندهید: {فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ} النساء: ۶۵

ترجمه:- سوگند به پروردگارت که مومن نمیشوند تا آنکه داور بگردانند تو را در اختلافی که در میانشان واقع شود.

تا وقتیکه شما به فیصله های پیامبر گردن ننهید مومن شده نمی توانید.

باید در امور زندگی به فیصله های پیامبر صلی الله علیه وسلم تسلیم باشیم و احکام او را در خود عملی کنیم .

در آیه دیگری الله تعالی میفرماید: {لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ} الاحزاب: (۲۱)

ترجمه:- حقا که برای شما در زندگی و شیوه رفتار و گفتار فرستاده ای الله سرمشق نیکو است برای کسیکه ثواب و رحمت الله و روز آخرت را امید وار باشد.

امام حکیم الترمذی میگوید: که اسوه بودن پیامبر صلی الله علیه وسلم ، اقتداء کردن به او و پیروی نمودن از سنت های او است و خود داری کردن از مخالفت قول و فعل او. [الشفاء]

همه هدایت در اتباع رسول الله صلی الله علیه وسلم و پیروی از سنت های او و خود داری کردن از مخالفت او میباشد ،
الله تعالی میفرماید: {وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ} النساء: (۱۱۵)
ترجمه:- و هر کس بعد از آنکه راه حق برایش معلوم گردد، از پیغمبر مخالفت ورزد و راه غیر مومنان را پیروی کند او را
در این جهان به همان راهی که خود انتخاب کرده است.

چهارم:- عزت و احترام رسول الله صلی الله علیه وسلم در حین حیات و بعد از رحلت او :

عزت و احترام رسول الله صلی الله علیه وسلم در حین حیات و بعد از وفات او بر ما فرض است ، باید ما شخصیت پیامبر ،
رهنمود ها و احادیث او را زیاد احترام نمائیم.

الله جل جلاله میفرماید: {إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا لِّتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ} الفتح: (۸-۹)

ترجمه:- واقعاً ما تو را گواه و مژده رسان و بیم دهنده فرستادیم؛ ای مومنان ما پیغمبر را بسوی شما فرستادیم تا به الله
ورسولش ایمان آورید و دین او را نصرت دهید و او را تعظیم کنید.

قاضی عیاض رحمه الله میگوید: الله تعالی عزت و احترام رسول الله صلی الله علیه وسلم را بر ما واجب کرده . [الشفاء]

ابن کثیر رح میگوید: توقیر گرفته شده احترام ، اکرام و بزرگ شمردن را میگویند. [ابن کثیر]

عزت و احترام رسول الله صلی الله علیه وسلم بدست واجب است مثلیکه دفاع از شخصیت پیامبر صلی الله علیه وسلم با
شمشیر واجب بود ، بعد از وفات پیامبر صلی الله علیه وسلم از دین و سنت های او توسط دست و زبان دفاع کردن واجب
است.

الله تعالی میفرماید: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْدُمُوا بَيْنَ يَدَيْ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ . يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَنْ تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ
} الحجرات: (۱-۲) ترجمه: ای کسانی که ایمان آورده اید در برابر الله ورسولش پیش دستی نکنید واز الله بترسید یقیناً
شنا و داناست؛ ای کسانی که ایمان آورده اید آوازهای تان را بر آواز پیغمبر بلند نکنید و با او به آواز بلند سخن نگوئید
چنان که با یکدیگر به آواز بلند سخن میگوئید تا اعمال تان برباد نشود در حالیکه شما خبر ندارید.

در آیه دیگری میفرماید: {لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا} النور: ۶۳

ترجمه:- خواندن پیغمبر را در میان تان همانند خواندن برخی شما برخی دیگری را قرار ندهید.

ابومحمد مکی در تفسیر این آیت میگوید: که در اثنای صحبت با پیامبر صلی الله علیه وسلم قبل از سخنان وی سخن
مگوئید و در صحبت با او سختی نکنید ، او را به اسم محضه صدا نکنید مثلیکه یکی دیگر تان را بنام های تان
صدامیکنید ، بلکه او را عزت و احترام کنید و او را به بهترین القاب صدا کنید مثل یارسو الله یا نبی الله .! [الشفاء]

از آیات فوق معلوم میشود که در اثنای صحبت قدر و احترام رسول الله صلی الله علیه وسلم را رعایت کردند برمسلمان
واجب است.

قاضي عياض رحمه الله میفرماید: (وَأَعْلَمُ أَنَّ حُرْمَةَ النَّبِيِّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - بَعْدَ مَوْتِهِ ، وَتَوْقِيرَهُ ، وَتَعْظِيمَهُ لَازِمٌ كَمَا كَانَ حَالَ حَيَاتِهِ ، وَذَلِكَ عِنْدَ ذِكْرِهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - ، وَذِكْرِ حَدِيثِهِ ، وَسُنَّتِهِ ، وَسَمَاعِ اسْمِهِ ، وَسِيرَتِهِ ، وَمَعَامَلَةِ آلِهِ ، وَعِتْرَتِهِ ، وَتَعْظِيمِ أَهْلِ بَيْتِهِ ، وَصَحَابَتِهِ) الشفاء بتعريف حقوق المصطفى

ترجمه:- بدانید حرمت، احترام و تعظیم پیامبر صلی الله علیه وسلم بعد از وفات لازم است طوری که در حین حیات لازم بود و این احترام در وقت یاد کردن آنحضرت صلی الله علیه وسلم و ذکر احادیث و سنتهای او و شنیدن نام پیامبر صلی الله علیه وسلم، سیرت و تعظیم اهل بیت و صحابه کرام میباشد.

امام ابو ابراهیم التجیبی میگوید: بر هر مسلمان واجب است وقتی که نام رسول الله صلی الله علیه وسلم را میگیرد یا در حضور آن نام از رسول الله صلی الله علیه وسلم گرفته میشود باید خشوع، حُضُوع و حالت وقار و سکون را اختیار کند، هیبت و جلال پیامبر صلی الله علیه وسلم را اختیار کند مثلیکه او زنده باشد و او را احترام میکند. [الشفاء]

یک روز ابو جعفر منصور همراه با امام مالک در مسجد نبوی مناظره کردند امام مالک رحمه الله به او گفت ای امیر المومنین در این مسجد آواز خود را بلند مکن یقیناً الله تعالی قومی را در این ارتباط تأدیب نمود (لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ) و صفات آن مردم را بیان کرده که آواز های خود را در نزد رسول الله صلی الله علیه وسلم پست (آهسته) میکردند.

(إِنَّ الَّذِينَ يَعْضُونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ) و مذمت قوم دیگری را بیان کرده که به حضور رسول الله صلی الله علیه وسلم صدای خود را بلند میکردند (إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِنْ وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ) یقیناً عزت و احترام رسول الله صلی الله علیه وسلم بعد از وفات لازم است مثلیکه در حالت حیات باشد، بعد از این ابو جعفر منصور آرام شد.

امام عبد الرحمن ابن مهدی وقتی که احادیث رسول الله صلی الله علیه وسلم را میخواند امر میکرد که خاموش باشید و میگفت: (لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ) یعنی او آیت اینطور معنی میکرد طوری که در اثنای صحبت کردن رسول الله صلی الله علیه وسلم سکوت واجب بود همچنان در وقت خواندن احادیث سکوت نیز واجب است. [الشفاء]

اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا شَاعَةَ النَّبِيِّ وَأَحْشُرْنَا فِي زُمْرَتِهِ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشَّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ.

اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا شَاعَةَ نَبِيِّنَا وَأُورِدْنَا حَوْضَهُ وَأَسْقِنَا مِنْهُ شَرْبَةً لَا نَظْمًا بَعْدَهَا أَبَدًا يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى عَبْدِكَ وَنَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ.